

Notă informativă
la proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea
proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de Ministerul Mediului. Pentru elaborarea proiectului a fost creat Grupul de lucru pentru elaborarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative prin Ordinul Ministrului nr. 150 din 14 iulie 2020. De asemenea, ministerul a fost susținut în elaborarea proiectului de către experții internaționali și naționali în cadrul proiectului regional EU4Environment, finanțat de Uniunea Europeană.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative rezultă din prevederile următoarelor documente:

- Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 (HG nr. 235/2021) – Capitolul XV. Protecția Mediului, acțiunea 15.7.1 „*Elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu)*”;
- Legea nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Capitolul 16 „Mediul Înconjurător”, Anexa XI, domeniul „*Guvernanța în domeniul mediului și integrarea mediului în alte domenii de politică*”, include *Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului*, care a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului;
- Tratatul de constituire a Comunității Energetice, art. 16, anexa II și Decizia 2016/12/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității Energetice privind transpunerea de către părțile contractante în legislația națională a Directivei 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului;
- Decizia 2021/10/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității Energetice privind nerespectarea de către Republica Moldova a Tratatului Comunității Energetice (Cazul ECS-24/21);
- Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia (HG nr. 301/2014), *Obiectivului specific nr. 4: Reducerea impactului negativ al activității economice asupra mediului și îmbunătățirea măsurilor de prevenire a poluării mediului*;

Urmare a examinării cadrului normativ în domeniul evaluării de mediu existent (Legea nr. 86/2014, Legea nr. 11/2017, Legea nr. 851/1996) au fost identificate disproporționalități și lacune de reglementare, inclusiv conflicte de norme, care împiedică aplicarea clară, coerentă și uniformă a prevederilor privind procedura de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) și evaluarea strategică de mediu (ESM). Aceste probleme și deficiențe au fost evidențiate și de

Agencia de Mediu în implementarea și aplicarea cadrului normativ în domeniul evaluării de mediu.

În ultimii ani de către experții naționali și internaționali au fost efectuate analize și evaluări a cadrului normativ național de evaluare de mediu, care au venit cu recomandări de îmbunătățire și modificare a acestuia. Aceste studii și rapoarte sunt:

- *Raportul privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Agenției de Mediu*, elaborat de Centrul Național Anticorupție (anul 2020);
- *Raportul de evaluare privind lacunele juridice de mediu și evaluarea necesităților - Republica Moldova*, elaborat prin prisma Anexei XI a Acordului de Asociere, în cadrul proiectului UE „Support for structured policy dialogue, coordination of the implementation of the Association Agreement and enhancement of the legal approximation process” (2021);
- *Raportul juridic privind analiza diferențelor de conformitate și recomandări pentru a soluționa lacunele* din dreptul primar al Republicii Moldova în ceea ce privește prevederile Convenției Espoo a CEEONU și a Directivei UE privind evaluarea impactului asupra mediului, elaborat cu suportul proiectului EU4Environment (CEEONU, 2020);
- *Raportul juridic privind analiza diferențelor de conformitate și recomandări pentru a soluționa lacunele* din sistemul legislativ al Republicii Moldova în ceea ce privește prevederile Protocolului CEEONU privind evaluarea strategică de mediu și ale Directivei UE privind evaluarea strategică de mediu, elaborat cu suportul proiectului EU4Environment (CEEONU, 2020).

Finalitatea urmărită prin aprobarea proiectului hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative este asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului, prevenirii și/sau diminuării efectelor negative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății umane și dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova, prin perfecționarea cadrului normativ în domeniul evaluării de mediu în conformitate cu cerințele principiului statului de drept și a standardelor internaționale.

Urmare adoptării și implementării proiectului se așteaptă următoarele rezultate:

- reducerea impactului proiectelor publice și private, precum și documentelor de politici (planuri/programe) asupra mediului înconjurător și sănătății populației;
- garantarea drepturilor omului la un mediu sănătos și echilibrat, diminuarea cheltuielilor statului pentru restabilirea ecosistemelor;
- diminuarea riscului poluării mediului înconjurător cu substanțe poluante ca rezultat al activității industriale/economice și, respectiv protecția sănătății umane și mediului;
- diminuarea poverii administrative pentru inițiatori/agenți economici prin perfecționarea cadrului normativ național ce vizează mecanismul de evaluare de mediu;
- asigurarea gradului de transparență a procesului decizional, prin reglementarea necesității justificării deciziilor autorităților competente în procesul de evaluare de mediu;
- reducerea pierderii biodiversității și a serviciilor ecosistemice prin evaluarea efectelor negative ale proiectelor planificate, proiectelor planurilor/programelor asupra diversității biologice;
- asigurarea informării și participării publicului interesat la etapa timpurie a procedurilor de evaluare de mediu. Deciziile autorităților competente privind EIM/ESM vor fi luate în urma consultării publicului și vor conține argumente în acest sens;

- consolidarea calității procedurilor de evaluare de mediu prin furnizarea/colectarea datelor veridice și calitative în procesul de evaluare de mediu, în special pentru elaborarea raportului EIM cuprinzător și fundamentat;
- diminuarea impactului asupra mediului în urma încetării activității planificate prin reglementarea obligației agenților economici de a efectua o analiză post proiect după încetarea activității planificate;
- îmbunătățirea coerenței și sinergiei cadrului normativ național în domeniul evaluării de mediu cu legislația aferentă (ex. Legea nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase (SEVESO), Legea apelor nr. 272/2011, etc.) și convențiile internaționale (ex. Convenția de la Aarhus, Convenția Espoo) prin simplificarea procedurilor de evaluare de mediu și sinergia proceselor administrative și a subiecților implicați, care va aduce beneficii autorităților publice și inițiatorilor;
- excluderea prevederilor legislative cu caracter desuet, eficientizarea sistemului evaluării de mediu și racordare acestuia la standardele internaționale prin excluderea procedurii de „expertiză ecologică” și aplicarea practicilor statelor membre ale Uniunii Europene.

Aprobarea proiectului de lege va asigura promovarea unei politici orientate spre atingerea „obiectivului de reducere a poluării pentru un mediu fără substanțe toxice” stipulat în Pactul Verde European (European Green Deal), consolidarea respectării și îmbunătățirea sinergiilor cu alte acorduri multilaterale de mediu, respectarea prevederilor Convenției Espoo, Convenției de la Aarhus, Protocolului ESM, Directivei EIM și ale Directivei ESM.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Necesitatea modificării legislației naționale în domeniul evaluării de mediu este dictată de vectorul politic de integrare europeană al Republicii Moldova și realizarea angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere R. Moldova – Uniunea Europeană și a Tratatului de constituire a Comunității Energetice.

Proiectul de lege transpune Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului și parțial Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (care se aplică și zonelor protejate în temeiul Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice)

Actuala Lege nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului transpune Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului conform prevederilor Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (Titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, Capitolul 16 „Mediul Înconjurător”, Anexa XI), însă odată cu adoptarea Directivei 2014/52/UE la nivel european este necesar de asigurat **transpunerea** noilor prevederi ale Directivei EIM în legislația națională.

De asemenea, conform Deciziei 2016/12/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității

Energetice, Republica Moldova în calitate de parte contractantă a Tratatului trebuia să transpună în legislația națională până la 1 ianuarie 2019 Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

Legea nr. 86/2014 privind EIM nu reglementează procedura de evaluare a potențialului impact al activității planificate asupra biodiversității (impactul asupra integrității siturilor Emerald în conformitate cu Legea nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică). Articolul 6 alin. 3) al *Directivei 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică* (care se aplică și zonelor protejate în temeiul Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice) prevede evaluarea, pe cât posibil și, după caz, a efectelor negative semnificative ale proiectelor asupra diversității biologice, în scopul evitării sau al reducerii la minimum a efectelor respective. Această evaluare a impacturilor va contribui la stoparea pierderii biodiversității și degradarea serviciilor ecosistemice și de a le reface acolo unde este posibil. Măsurile luate pentru evitarea, reducerea și, dacă este posibil, compensarea prejudiciilor aduse mediului, trebuie să contribuie la evitarea oricărei degradări a calității mediului și a oricărei pierderi a biodiversității.

De asemenea, proiectul legii include ajustări la procedura de evaluare a impactului asupra mediului și evaluare strategică de mediu în context transfrontalier conform Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo) și Protocolului privind evaluarea strategică de mediu la Convenția Espoo, la care Republica Moldova este parte. Aceste ajustări țin de timpul stabilit pentru consultările transfrontaliere, noțiunile utilizate, autoritățile responsabile pentru procedura de EIM/ESM transfrontalier și pentru luarea deciziilor cu privire la o activitate propusă.

Pentru a demonstra gradul de compatibilitate a proiectului de lege cu legislația Uniunii Europene a fost elaborat tabelul de concordanță, care va fi supus expertizei de către Centrul de Armonizare a Legislației.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Urmare a lacunelor identificate de experții, deficiențele în procesul de aplicare a procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, asigurarea transpunerii graduale a Directivelor UE în legislația națională și respectarea angajamentelor asumate de către R. Moldova în cadrul Tratatului Comunității Energetice este necesar de modificat și ajustat următoarele acte normative:

- Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;
- Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu;
- Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică.

1. Modificările la Legea nr. 86/2014 au fost condiționate de următoarele cauze:

- neconcordanța definițiilor din Legea nr. 86/2014 cu cele din Directiva EIM și structurarea eronată a actului normativ;
- aplicabilitatea redusă a evaluării impactului asupra mediului datorită valorilor mari a capacităților/parametrilor activităților din anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014;
- lipsa prevederilor de asigurare a transparenței la etapa evaluării prealabile (lipsesc cerințe

- legale privind justificarea deciziilor emise de autoritățile competente);
- analiza unilaterală de către autoritatea competentă a documentației EIM, fără implicarea experților independenți;
- neclaritatea procedurii de EIM transfrontalieră;
- lipsa reglementării privind responsabilitatea inițiatorului în urmă încheierii activității planificate, inclusiv a realizării analizei post-proiect;
- lipsa evaluării biodiversității, aspectelor de schimbări climatice, ca parte integrantă a procedurii de evaluare a impactului de mediu pentru activitățile planificate;
- povara agentului economic/inițiatorului cu atribuții de elaborare a Programului privind realizarea EIM.

Legea nr. 86/2014 în forma sa actuală este imperfectă ceea ce denaturează conceptul de evaluare a impactului asupra mediului a activităților economice publice/private. O reformă majoră a sistemului EIM este extrem de necesară pentru a-l face compatibil cu cerințele Directivei 2014/52/UE și a Convenției Espoo, pentru a consolida calitatea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și simplificarea etapelor de EIM, pentru transformarea acestuia într-un instrument eficient și funcțional al politicii de mediu de prevenire, și nu în ultimul rând pentru a îmbunătăți coerența și sinergiile cu alte acte legislative și documente de politici naționale.

Principalele modificări a Legii nr. 86/2014 se axează pe:

- armonizarea noțiunilor cu cele din Directiva 2014/52/UE și introducerea unor noțiuni noi: evaluarea biodiversității, aprobare de dezvoltare, ș.a. (art. 2);
- extinderea domeniului de aplicare a evaluării impactului asupra mediului, prin includerea aspectului de „evaluare a biodiversității” (art. 4);
- reglementarea situațiilor de derogare de la procedura de evaluare a impactului asupra mediului (art. 4¹);
- delimitarea atribuțiilor și responsabilităților instituțiilor implicate în procesul EIM: atribuțiile Ministerului Mediului (art. 4²); atribuțiile Agenției de Mediu (art. 5); atribuțiile comisiei tehnice (art. 5¹); atribuțiile inițiatorului (art. 5²);
- aspecte privind situația de conflict de interese în cazul în care autoritatea competentă pentru evaluarea impactului asupra mediului poate fi inițiatorul activității planificate (art. 5²);
- procedura de evaluare prealabilă și obligativitatea justificării deciziilor emise de către autoritatea competentă în urma desfășurării etapei de evaluare prealabilă. Revizuirea și completarea criteriilor pentru selectarea proiectelor stabilite în anexa nr. 2 (art. 7, art. 8, art. 9, art. 10);
- elaborare Programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului de către Agenția de Mediu (art. 10¹);
- elaborarea raportului privind evaluarea impactului asupra mediului (art. 10²);
- procedura de organizare și desfășurare dezbaterilor publice cu stabilirea responsabilităților și termenilor concrete (art. 10³);
- evaluarea calității raportului privind evaluarea impactului asupra mediului de către Comisia tehnică conform cerințelor stabilite (art. 10⁴);
- condițiile de emitere a acordului de mediu pentru activitățile din anexa nr. 2 după procedura de evaluare prealabilă, precum și stabilirea conținutului acordului de mediu și al justificării (art. 10⁵);

- analiza post proiect a activității planificate urmare încetării activității planificate (art. 10⁶);
- evaluarea biodiversității pentru activitățile planificate ce se încadrează în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014, și pentru alte activități planificate (art. 10⁷, art. 10⁸); Determinarea necesității efectuării evaluării biodiversității (art. 10⁹); Studiul de evaluare a biodiversității (art. 10¹⁰); Concluzia privind evaluarea biodiversității (art. 10¹¹);
- consolidarea rolului autorităților competente în procesul de evaluare a impactului asupra mediului în context transfrontalier, stabilirea termenelor concrete pentru etapa de consultare a publicului interesat cu privire la documentele EIM (art. 11-17);
- reducerea/micșorarea parametrilor pentru activitățile din anexa nr. 2 și completarea acestora cu noi activități;

Elementele noi privind evaluarea impactului asupra mediului incluse în proiectul de lege sunt:

- deciziile emise de Agenția de Mediu în urma desfășurării procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv la etapa de evaluare prealabilă vor fi justificate și argumentate;
- etapa de evaluare prealabilă și etapa de elaborare a Programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului (PREIM) se comasează, ceea ce va contribui la reducerea termenului de desfășurare a procedurii de evaluare a impactului asupra mediului până la 30 de zile lucrătoare (în prezent cel puțin 45 de zile lucrătoare). Pentru activitățile ce cad sub incidența anexei nr. 1 la Legea nr. 86/2014, Agenția de Mediu va iniția imediat etapa de elaborare a Programului de realizare a evaluării impactului asupra mediului, iar pentru activitățile ce cad sub incidența anexei nr. 2, în procesul de determinare a necesității efectuării EIM;
- Programul de realizare a evaluării impactului asupra mediului va fi elaborat de Agenția de Mediu și nu de inițiator/agentul economic, cum este în prezent;
- ședințele de dezbateri publice vor fi înregistrate audio și video, și se vor anexa la procesul-verbal privind rezultatele dezbaterilor publice;
- furnizarea informațiilor suplimentare de către inițiator privind evaluarea alternativelor relevante, descrierea măsurilor de monitorizare, a aspectelor de schimbări climatice, biodiversitate, riscuri de dezastre, utilizarea resurselor naturale, etc.;
- reglementarea excepției supunerii evaluării de impact a proiectelor sau părților de proiecte care au ca obiectiv unic nu doar apărarea națională, dar și reacția la urgențe civile, în cazul în care aplicarea acestora ar avea efecte negative asupra obiectivelor respective;
- creșterea nr. de activități în anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014 și revizuirea capacităților acestora;
- extinderea termenului de valabilitate al acordului de mediu de la 4 ani la 6 ani, deoarece termenul existent este insuficient pentru inițiator care trebuie să obțină actul permisiv pentru desfășurarea activității planificate;
- emiterea acordului de mediu pentru toate activitățile planificate în anexa nr. 1 și nr. 2 și excluderea avizului expertizei ecologice;
- introducerea plății pentru eliberarea acordului de mediu (în prezent este gratis);
- stabilirea Comisiei tehnice pentru asigurarea calității raportului privind evaluarea impactului asupra mediului, care va analiza calitatea și coerența raportului conform cerințelor stabilite;
 - rapoartele privind evaluarea impactului asupra mediului vor fi elaborate de experți calificați (persoane fizice și/sau juridice);
- reglementarea procedurii de evaluare a biodiversității pentru orice activitate planificată care,

individual sau în combinație cu alte activități, poate avea un impact semnificativ asupra obiectivelor de protecție a elementelor rețelei Emerald. Pentru activitățile planificate din anexa nr. 1 sau nr. 2 la lege evaluarea biodiversității va constitui o parte integrantă a procesului de evaluare a impactului asupra mediului, iar studiul de evaluare al biodiversității va constitui un capitol separat în raportul privind evaluarea impactului asupra mediului. Pentru activitățile planificate ce nu cad sub incidența anexei nr. 1 sau anexei nr. 2 la lege, evaluarea biodiversității va fi efectuată independent de procedura de evaluare a impactului asupra mediului.

2. Modificările la Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu au fost condiționate de:

- termene restrânse pentru consultarea și participarea publicului, precum și a părții afectate;
- insuficiența evaluării biodiversității ca parte integrantă a procedurii de ESM;
- nu sunt clar definite rolurile și atribuțiile instituțiilor/părților implicate în procesul de ESM;
- rolul autorităților de mediu în procesul de ESM nu corespunde recomandărilor Protocolului privind evaluarea strategică de mediu (Protocolul ESM) la Convenția Espoo;
- caracterul restrâns al dreptului de participare și consultare a publicului precum și a părții afectate în context transfrontalier;
- calitatea redusă a aplicării procesului de evaluare strategică de mediu.

Principalele modificări la Legea nr. 11/2017 se axează pe:

- armonizarea noțiunilor în conformitate cu prevederile Protocolului ESM, precum și introducerea unor noțiuni noi: elementele rețelei Emerald, evaluarea biodiversității, public, public interesat. Substituirea noțiunilor „aviz de evaluare prealabilă” în „decizie cu privire la evaluarea prealabilă”; noțiunea „planuri și programe” în „documente de politici și planificare” (art. 2);
- evaluarea strategică al siturilor Emerald prin stabilirea mecanismului de evaluare a biodiversității (art.3);
- stabilirea etapelor procedurii de evaluare strategică de mediu (art.3¹);
- stabilirea clară a atribuțiilor instituțiilor implicate în procesul de evaluare strategică de mediu: Atribuțiile Ministerului Mediului (art. 3²); Atribuțiile Agenției de Mediu (art. 3³); Atribuțiile inițiatorului (art. 4); Atribuțiile comisiei de experți (art.8¹);
- procedura desfășurării consultărilor publice la etapa determinării necesității evaluării strategice de mediu (art. 5);
- excluderea responsabilității pentru inițiatori de a determina domeniul de aplicare al documentului de politici și planificare (art. 7);
- analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu de către comisia de experți (art. 8²);
- analiza integrării considerațiilor de mediu în proiectul documentului de politici și planificare (art. 8³);
- emiterea avizului de mediu (art. 8⁴);
- evaluarea biodiversității pentru proiectul documentului de politici și planificare (art. 8⁵);
- clarificarea prevederilor referitor la informarea și organizarea participării publicului interesat pe parcursul etapelor de evaluare strategică de mediu (art. 10);
- aspecte generale privind evaluarea strategică de mediu în context transfrontalier (art. 10¹);

- determinarea rolului autorităților competente de mediu în procesul de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte de origine (art. 11);
- clarificarea procedurilor în procesul de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte afectată (art. 12);

Elementele noi privind evaluarea strategică de mediu incluse în proiectul de lege sunt:

- reglementarea evaluării biodiversității ca parte integrantă a procedurii de evaluare strategică de mediu pentru documentele de politici și planificare;
- comasarea etapelor de determinare a necesității efectuării evaluării strategice de mediu și etapa de determinare a domeniului de aplicare al documentului de politici și planificare în vederea accelerării procesului ESM;
- introducerea obligației de prezentare a rezumatului non-tehnic al raportului privind ESM;
- revizuirea termenelor privind consultarea publicului și detalierea procedurii de informare și participare a publicului pe tot parcursul procedurii de ESM;
- crearea comisiei de experți pentru analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, care va avea un impact pozitiv inclusiv asupra calității deciziei finale luate de către autoritatea competentă în procesul de evaluare strategică de mediu;
- reglementarea necesității justificării deciziilor autorității competente urmare a desfășurării procedurii de ESM;
- implicarea experților calificați (persoane fizice și/sau juridice) la elaborarea rapoartelor ESM;

3. Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică se abrogă.

În procesul de aplicare a Legii nr. 851/1996 privind expertiza ecologică sa constată că aceasta conține prevederi depășite. Astfel, conform art. 7 din Legea prenotată se efectuează de "corpul de experți constituit pentru fiecare componentă a mediului", însă, expertiza ecologică din anul 2018 se realizează de către Direcția evaluare de mediu și expertiză ecologică din cadrul Agenției de Mediu. Prevederile art. 28 face referire la unele organe/autorități care nu mai există, fiind lichidate sau restructurate. Normele de la art. 21 alin. (6) care prevăd că "autoritatea centrală pentru resurse naturale și mediu ține Registrul solicitărilor de emitere a acordului de mediu" sunt depășite deoarece, din anul 2018 Agenția de Mediu este entitatea emitentă de acte permissive în domeniul mediului. Referitor la *expertiza ecologică de stat a proiectelor actelor legislative și a altor acte normative* prevăzută la art. 7 alin. (4) această activitate/procedură actualmente nu se realizează. Proiectele de acte normative sunt supuse avizării în conformitate cu prevederile art. 32 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Procedura de expertiză ecologică nu este transparentă, cadrul normativ nu este ajustat la noile cerințe de dezvoltare economică. Capacitățile/parametrii stabiliți pentru anumite activități planificate din anexa nr. 1 și 2 a Legii nr. 86/2014 și anexa nr. 1 a Legii nr. 851/1996, nu corespund condițiilor Republicii Moldova. Respectiv, normele vizate se constată a fi lacunare și desuete, și necesită a fi abrogate.

În urma abrogării Legii nr. 851/1996, activitățile prevăzute în anexa nr. 1 la Lege rămân fără acoperire legală și în afara mecanismului de evaluare de mediu. Astfel, în vederea asigurării evaluării impactului asupra mediului al activităților din anexa nr. 1 la Legea nr. 851/1996, se vor opera modificări la anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului în vederea încorporării acestor activități. Având în vedere că, activitățile din anexa

nr. 1 la Legea nr. 851/1996 se regăsește în mare parte în anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014, diferențiindu-se în special capacitățile, proiectul de lege propune micșorarea capacităților activităților prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 86/2014.

5. Fundamentarea economico-financiară

Impactul economic:

Estimările costurilor prin modificările Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu sunt reduse, deoarece ajustările propuse nu presupun costuri administrative sau de alt ordin. Doar în cazul modificărilor/completărilor Legii nr. 86/2014 putem menționa despre un eventual impact economic.

Costurile administrative pentru efectuarea evaluării impactului asupra mediului în Republica Moldova

Costurile administrative de conformare cu prevederile proiectului de lege propus pot fi estimate de către autoritățile cu atribuții de reglementare cu ajutorul Modelului Costului Standard (MCS). În Republica Moldova a fost transpus MCS prin HG nr. 307/2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard.

Actualmente, nu există informații în baza unei anchetări sau observații în conformitate cu prevederile HG nr. 98/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de organizare a normării muncii în ramurile economiei naționale cu privire la norma de timp necesară pentru prestarea serviciilor în cadrul procedurii EIM de către funcționarii publici din cadrul Agenției de Mediu.

La momentul de față, cadrul normativ nu reglementează încasarea plăților pentru serviciile acordate de către Agenția de Mediu pentru coordonarea procesului de evaluare a impactului asupra mediului și eliberarea acordului de mediu. Mai mult ca atât, volumul de lucru al unui funcționar în procesul de coordonare a procesului de evaluare a impactului asupra mediului se estimează la circa 100-130 de zile. Totodată, Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică prevede taxa de eliberare a avizului expertizei ecologice (act permisiv conform Legii nr. 160/2011), în sumă de 5000 lei pentru volumul de lucru a unui funcționar public de la 30 până la maxim 60 de zile calendaristice. Stabilirea cuantumului taxelor pentru coordonarea procesului de evaluare a impactului asupra mediului (pe etape ale procedurii EIM) și eliberarea acordului de mediu se va realiza de către autoritatea competentă pentru emiterea acordului de mediu printr-un document separat, în baza Metodologiei de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard aprobată prin HG nr. 307/2016.

Costurile estimate pentru agenții economici din Republica Moldova

Agenții economici, în calitate de inițiatori ai activității planificate vor suporta taxa pentru eliberarea acordului de mediu care va fi etapizată în dependență de etapele procedurii de evaluare a impactului asupra mediului. Astfel, aceste costuri vor varia în dependență de complexitatea și termenul etapei de evaluare a impactului asupra mediului, ținându-se cont și de numărul mediu de ore de muncă dedicate de către funcționarul public pentru prelucrarea documentelor EIM și îndeplinirea obligațiilor prevăzute de Legea nr. 86/2014.

Astfel, impactul economic al modificărilor propuse în proiectul de lege la următoarele aspecte poate fi:

- pentru ajustarea criteriilor de evaluare prealabilă, se preconizează reducerea timpului petrecut de angajații autorității competente la examinarea documentelor. Conform experienței statelor

membre UE, se presupune că timpul de evaluare prealabilă ar putea fi redus în medie cu 10-20% la nivelul UE. Economii anuale aferente pentru autoritățile din UE ar fi de 0,5 până la 1,5 mil. EUR.

- la evaluarea aspectelor suplimentare de mediu (schimbări climatice, riscuri de dezastre, biodiversitate, utilizarea resurselor) este dificil să se estimeze, deoarece nu sunt disponibile date relevante (de exemplu, proporția și tipurile de proiecte care ar putea avea un impact semnificativ asupra fiecăreia dintre aspectele suplimentare). Inițiatorii vor trebui să evalueze un domeniu de aplicare mai larg al impacturilor, în special în ceea ce privește proiectele cu impact semnificativ asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, asupra biodiversității și/sau asupra utilizării resurselor, precum și proiectele cu vulnerabilitate ridicată la schimbările climatice sau la alte dezastre naturale sau provocate de om. Pentru autoritățile publice, ar exista, de asemenea, o ușoară creștere a timpului necesar în timpul fazei de definire a domeniului de aplicare și al revizuirii raportului EIM, în funcție de tipul de proiect și de numărul de autorități implicate.

- pentru justificarea deciziilor privind evaluarea prealabilă, inclusiv și a celor negative, pe de o parte va presupune timp suplimentar pentru autorități în vederea argumentării deciziilor luate, dar pe de altă parte va genera economisirea timpului pentru explicații în cazul unor eventuale contestări.

- referitor la proiectele transfrontaliere, obligația de a furniza informații autorităților din țările vecine și de a traduce documentele, poate cauza tergiversarea procedurii EIM și cheltuieli suplimentare pentru inițiator, dar pentru autoritățile implicate. Întârzierile generează o creștere a costurilor, ceea ce înseamnă, în același timp, o pierdere a veniturilor pentru inițiatori (influență negativă directă asupra operațiunilor de afaceri). EIM transfrontalieră poate genera costuri suplimentare din cauza unor cerințe suplimentare sau a unor proceduri (juridice) diferite la nivel de state. În acest context, este necesar de menționat că transpunerea prevederilor Directivei 2014/52/UE va avea un impact pozitiv în ceea ce privește economisirea resurselor de timp și financiare pe termen lung.

Menționăm că, 11 dintre cele 13 modificări prevăzute de Directiva 2014/52/UE vor aduce beneficii pentru mediu considerabile. Aceste beneficii de mediu vor duce, la beneficii, în ceea ce privește evitarea riscului de daune aduse mediului și reducerea costurilor printr-o mai bună integrare a aspectelor de mediu. De exemplu, în cazul schimbărilor climatice și al riscurilor de dezastre pentru proiecte, s-a demonstrat că costurile evitate de daune pentru populație, bunuri materiale, economie și mediu depășesc în mare măsură costurile evaluării și prevenirii adecvate al acestor riscuri.

Legea nr. 86/2014 privind evaluare impactului asupra mediului, reprezintă un instrument rentabil în domeniul politicii de mediu, deoarece costurile prevăzute pentru EIM sunt „neglijabile” în comparație cu costurile potențial ridicate ale daunelor sau efectelor neanticipate asupra mediului care pot apărea într-o etapă ulterioară. Beneficiile financiare asociate, în ceea ce privește costurile publice evitate pentru impactul asupra sănătății, deși ar putea fi semnificativ, este dificil de estimat și nu există date disponibile în prezent. Alte beneficii sociale includ păstrarea calității vieții (de exemplu, conservarea ecosistemelor și a peisajului), unde din nou nu sunt disponibile date cuantificabile.

Costurile medii pentru inițiatori depind de dimensiunea proiectului și sunt estimate la 1% din costul total al proiectului. În general, costurile EIM pentru **inițiatorii din UE** sunt estimate

între 558 și 846 mil. EUR/an. Eforturile depuse de dezvoltatori pentru fiecare etapă a procesului EIM sunt prezentate în Tabelul nr.1.

Tabelul nr. 1. Costul mediu al procesului EIM pentru inițiatorii activităților planificate în UE

Costul mediu al procesului EIM pentru inițiatori		
Etapă procesului EIM	Pondere costului total al EIM	Cost (€) pe etapă EIM
Studii preliminare (înainte de EIM)	1 %	425
Evaluarea prealabilă și determinarea domeniului de aplicare	2 %	850
Documentația (Raportul) EIM	80 %	32.715
Revizuirea documentației EIM (după caz)	17 %	7.010
	100 %	41.000

Sursa: European Commission (1996), ELA in Europe - A Study on Costs and Benefits.; Impacts of Innovation on the Regulatory Costs of Energy-using Product Policy, Final Report for DEFRA (2010)

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative va conduce la modificarea următoarelor acte normative:

- Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător;
- Legea apelor nr. 272/2011;
- Legea nr. 1422/1997 privind protecția aerului atmosferic;
- Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008;
- Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.
- Legea drumurilor nr. 509/1995;
- Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție;
- Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții;
- Codul Subsolului nr. 3/2009;
- Codul Silvic nr. 887/1996;
- Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;
- Legea regnului animal nr. 439/1995;
- Legea regnului vegetal nr. 239/2007;
- Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică.
- Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;
- Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional;
- Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

Modificarea, completarea și actualizarea cadrului legislativ actual în domeniul evaluării de mediu, cât și a cadrului normativ aferent care va contribui la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a mediului și a sănătății umane prin stabilirea de cerințe minime pentru evaluarea impactului activităților economice planificate și a documentelor de politici și planificare asupra mediului.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În procesul de elaborare a proiectului de lege au fost respectate regulile procedurale prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea

Regulamentului Guvernului.

La data de 5 august 2020 a avut loc ședința Grupului de lucru pentru elaborarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative creat în baza Ordinului Ministrului nr. 150 din 14 iulie 2020, în cadrul căreia au fost prezentate recomandările experților naționali și internaționali asupra conceptului proiectului legii și stabiliți pașii următori pentru membrii GL de prezentare a propunerilor la proiectul respectiv.

La data de 16.11.2021 pe pagina web a Ministerului Mediului rubrica „Transparență decizională” la link-ul <https://mediu.gov.md/ro/content/proiecte-de-documente> a fost publicat anunțul privind inițierea consultărilor publice asupra proiectului legii pentru modificarea unor acte normative <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-consultarilor-publice-asupra-proiectului-legii-pentru-modificarea-unor-acte-normative/8647>

Până pe data de 26 noiembrie 2021, termenul stabilit de prezentare a propunerilor, au parvenit propuneri de la Concernul Republican de Producție al Industriei Materialelor de Construcție „INMACOM” (prin e-mail pe data de 7.12.2021).

De asemenea, conform cerințelor stabilite de Tratatul Comunității Energetice pentru țările contractante, proiectul legii a fost transmis pentru consultare și examinare Secretariatului Comunității Energetice pe data de 18.11.2021. Pe data de 19 ianuarie 2022 a avut loc ședință în format on-line cu Secretariatul Comunității Energetice privind discutare proiectului legii, în cadrul căreia au fost expuse propuneri și comentarii din partea Secretariatului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul Legii urmează a fi suspus expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul Legii urmează a fi suspus expertizei de compatibilitate

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul Legii urmează a fi suspus expertizei juridice

11. Constatările altor expertize

La data de 21 septembrie 2021 în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a fost examinată Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative. Conform extrasului din Procesul-verbal nr. 23 din 21 septembrie 2021 (format on-line) al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, Grupul de lucru a examinat și a susținut analiza de impact la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative cu luarea în considerare a obiecțiilor și recomandărilor (scr. Cancelarie de Stat nr. 38-78-64-7881 din 18.10.2021).

La data de 11 ianuarie 2022 în cadrul ședinței GL AIR a fost examinat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative. Conform extrasului din Procesul-verbal nr. 1 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 11 ianuarie 2022, proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor.

Secretar de Stat

Iordanca-Rodica IORDANOV